

PROCENA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNIH PITANJA REGIONALNI I LOKALNI PUTEVI NA KOSOVU

Plan uključivanja interesnih grupa

PROCENA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNIH PITANJA REGIONALNI I LOKALNI PUTEVI NA KOSOVU

Plan uključivanja interesnih grupa

Projekat:	Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja
Izveštaj:	Plan uključivanja interesnih grupa
Pripremljeno:	Ministarstvo infrastrukture
Finansira:	Evropska banka za obnovu i razvoj
Konsultant:	Enova d.o.o. Sarajevo

Sadržaj

1	UVOD	4
1.1	Opis i kontekst predloženog projekta	4
1.2	Cilj i delokrug dokumenta	4
2	REGULATORNI ZAHTEVI	5
2.1	Kosovsko zakonodavstvo	5
2.2	Politike EBRD-a	6
3	PRETHODNI VIDOVI UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA	7
4	INTERESNE GRUPE NA PROJEKTU	8
5	PROGRAM UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA	10
5.1	Svrha i odgovornost za sprovođenje PUIG-a	10
5.2	Dostupna sredstva za komunikaciju	10
5.3	Planirano objavljivanje informacija	10
5.4	Planirana sredstva za prikupljanje informacija i komunikaciju	11
5.5	Raspored	13
5.6	Informacije koje su izvođači radova dužni da pruže	13
5.7	Formalni zahtev za dobijanjem informacija	13
6	ŽALBENI MEHANIZAM	14
7	PRAĆENJE I IZVEŠTAVANJE	15
	Prilog 1: Dijagram obrade žalbi	16
	Prilog 2: Obrazac žalbe javnosti	17

1 UVOD

1.1 Opis i kontekst predloženog projekta

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) razmatra mogućnost pružanja finansijskih sredstava Vladi Kosova za izvođenje radova na poboljšanju nacionalnih puteva u sklopu projekta "Kosovo - Regionalni i lokalni putevi" (u daljem tekstu Projekat).

Projekat se sastoji od:

- **rekonstrukcije putne deonice sastavljene od jedne kolovozne konstrukcije sa dve saobraćajne trake: Nacionalni put N 25 - deonica Klokot - Gnjilane** u ukupnoj dužini od 12 km, počevši od raskrsnice kod Klokota do priključka na nacionalni put N 25 - 3 do zaobilaznice u Gnjilanu;
- **proširenja na četiri saobraćajne trake ulaznih/izlaznih puteva u Opštinama Gnjilane, Uroševac i Prizren.** Ove deonice smatraju se prioritetnim projektima *Strategije multimodalnog transporta* (2012-2021) i *Akcionog plana* (2012-2016) Kosova.
  - **Deonica N25-2 prilaznog puta ka Gnjilanu** glavni je prilazni put Opštini Gnjilane iz smera prestonice, Prištine i najbrža je veza na autoput A1 u Republici Srbiji. Ova deonica predstavlja granu glavne nacionalne i regionalne mreže kosovskih puteva.
  - **Deonica N2 prilaznog puta ka Uroševcu** najbrža je veza iz smera prestonice, Prištine, preko Opštine Uroševac, do Skoplja u Makedoniji. Isti će predstavljati tranzitni put budućeg autoputa Priština – Skoplje R6, koji je trenutno u fazi izgradnje, i čiji se završetak očekuje do 2018. godine.
  - **Deonica R107 prilaznog puta ka Prizrenu** značajan je prilazni put ka Opštini Prizren iz smera Đakovice, i služi kao važna veza između većih gradova na Kosovu.

Detaljnije informacije o Projektom zadatku i koristima, predviđenom uticaju na životnu sredinu i socijalna pitanja i planiranim merama za ublažavanje neželjenih posledica i praćenju dostupne su u Netehničkom kraćem prikazu podataka koji je javno objavljen u okviru projekta, u sklopu paketa na raspolaganju javnosti.

1.2 Cilj i delokrug dokumenta

Ovaj Plan uključivanja interesnih grupa (PUIG) pripremila je Ministarstvo infrastrukture Kosova (u daljem tekstu Ministarstvo) kao agencija za realizaciju projekta, sa ciljem da jasno saopšti svim zainteresovanim stranama program uključivanja interesnih grupa koji će biti realizovan u celom trajanju projektnog ciklusa.

Cilj je ovog PUIG-a da poboljša i da olakša odlučivanje u vezi sa projektom i da stvori mogućnosti za aktivno, blagovremeno zalaganje svih interesnih grupa sa ciljem da se svim interesnim grupama pruži prilika da izraze svoja mišljenja i ukažu na zabrinutosti koje mogu uticati na odluke donete u sklopu projekta.

Ovaj PUIG biće ažuriran na redovnoj osnovi kao odraz napredovanja projekta, konkretno planirani raspored radova.

2 REGULATORNI ZAHTEVI

2.1 Kosovsko zakonodavstvo

Ustav Republike Kosovo, član 41, propisuje da svako lice ima pravo pristupa javnim dokumentima, sa izuzetkom informacija kojima je pristup ograničen zakonom zbog privatnosti, poslovnih tajni ili informacija koje su klasifikovane kao poverljive. Ova temeljna odredba dovela je do proglašenja *Zakona o uvidu u javna dokumenta br. 03/L-215*¹ (u daljem tekstu: ZUJD), koji garantuje pravo svakog pravnog i fizičkog lica na uvid, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, po podnošenju prethodnog zahteva, na zvanična dokumenta koja vodi, sastavlja ili koja primaju javne institucije. U izuzetnim okolnostima, uvid u informacije može biti ograničen u određenim okolnostima, propisivanjem izuzetka u svakom zasebnom slučaju, isključivo na način, u situacijama i okolnostima definisanim ZUJD-om (kao što su zaštita nacionalne bezbednosti, odbrana i međunarodni odnosi, javna bezbednost, privatnost, komercijalni i drugi ekonomski interesi itd.). Postupak dobijanja informacija u skladu sa ovim Zakonom opisan je detaljnije ovim PUIG pod tačkom 5.7 *Formalan zahtev za dobijanje informacija*.

Povrh toga, važeće zakonodavstvo o zaštiti životne sredine na Kosovu, konkretno *Zakon o zaštiti životne sredine br. 03/L-025*² propisuje dužnost centralnih i lokalnih institucija i svih drugih ovlašćenih organizacija da redovno, blagovremeno i objektivno obaveštavaju javnost o ekološkom statusu, kvalitetu životne sredine i ispuštanju gasova, merama upozorenja i zagađenja koji mogu nositi opasnost po živote i zdravlje ljudi, istovremeno obezbeđujući sa druge strane učešće javnosti u procesima odlučivanja (podnošenjem mišljenja, komentara i sugestija nadležnim vlastima tokom javnih rasprava) i pružanjem prava javnosti da dobije uvid u registre ili evidenciju koja sadrži relevantne ekološke podatke.

***Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu br. 03/L-214*³ uređuje postupak Procene uticaja na životnu sredinu (PUŽS), uključujući dužnost vlasti da održe javne rasprave o projektima koji zahtevaju PUŽS. Ovaj Zakon propisuje da projekti navedeni u Aneksu 1 (konkretno, proširenje/izgradnja postojećeg puta u neprekidnoj dužini od 5 km ili više) moraju podlagati postupku PUŽS⁴, dok projekti sa parametrima ispod ovog praga (navedeni u Aneksu 2) moraju biti predmet razmatranja kosovskog Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja na pojedinačnoj osnovi kako bi se odlučilo da li da podlažu postupku PUŽS ili ne⁵. Preispitivanje se vrši na osnovu kriterijuma propisanih aneksom 3 Zakona. Štaviše, u skladu sa aneksima 1 i 2 Zakona PUŽS ili izdavanje ekološke saglasnosti nije nužno za poboljšanje puteva (obnova površine duž postojeće trase)⁶.**

Imajući u vidu činjenicu da realizacija projekta iziskuje eksproprijaciju zemljišta, treba napomenuti da ***Zakon o eksproprijaciji nepokretne imovine br. 03/L-139*⁷ koji uređuje eksproprijaciju zemljišta i ponovno nastanjivanje na Kosovu takođe sadrži odredbe o postupku komunikacije i informisanja tokom eksproprijacije zemljišta. U skladu sa ovim Zakonom, organ koji vrši eksproprijaciju dužan je da u roku od 10 radnih dana od donošenja odluke kojom odobrava zahtev za eksproprijaciju, pošalje sva neophodna**

¹ Službeni list Republike Kosovo, godina V/br. 88/25, novembar 2010.

² Službeni list Republike Kosovo, godina IV/br. 50/06, april 2009.

³ Službeni list Republike Kosovo, godina V/br. 83/29, oktobar 2010.

⁴ Ovo važi za prilazni put ka Uroševcu

⁵ Ovo važi za prilazni put ka Gnjilanu i Prizrenu

⁶ Ovo važi za obnovu kolovozne konstrukcije nacionalnog puta N 25-3 sa dve trake, deonica Klokot – Gnjilane (12 km)

⁷ Od dana 23. aprila 2009, izmenjen i dopunjen *Zakonom o eksproprijaciji nepokretne imovine br. 03/L-205* (Službeni list Republike Kosovo, godina V/br. 91/10, decembar 2010)

Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja

Plan uključivanja interesnih grupa

dokumenta i informacije identifikovanim nosiocima imovinskih prava. Odluka o odobrenju objavljuje se u Službenom listu i u dnevnoj štampi, za čim sledi 10-dnevni period u kome interesne grupe mogu da podnesu svoje pismene komentare organu koji vrši eksproprijaciju. Organ koji vrši eksproprijaciju dužan je da održi javnu raspravu u roku od 15 dana u svakoj opštini u kojoj se nalazi imovina koja podlaže eksproprijaciji.

2.2 Politike EBRD-a

Odredbe Politike zaštite životne sredine i socijalne politike (2014)⁸ (ESP) i Politike javnog informisanja (2014)⁹ (PIP) EBRD-a u vezi sa javnim konsultacijama i pristupom informacijama u potpunosti su uzete u obzir tokom pripreme ovog PUIG-a.

- *Politika zaštite životne sredine i socijalna politika EBRD-a (2014)*

EBRD je usvojio sveobuhvatan skup konkretnih Uslova za realizaciju (UR) koje projekti treba da ispune. *UR 10 EBRD-a: Objavljivanje podataka i uključivanje interesnih grupa* prepoznaje značaj otvorenog i transparentnog uključivanja klijenta, njegovih radnika, lokalne zajednice koja je direktno pogođena projektom i drugih interesnih grupa kao presudan element dobre međunarodne prakse i korporativnog građanstva. Uključivanje interesnih grupa podrazumeva identifikovanje i analizu interesnih grupa, planiranje uključivanja interesnih grupa, obelodanjivanje informacija, konsultacije i učešće, žalbeni mehanizam i tekuće izveštavanje relevantnih interesnih grupa.

- *Politika javnog informisanja EBRD-a (2014)*

PJI EBRD-a propisuje način na koji EBRD obelodanjuje informacije i na koji se konsultuje sa svojim interesnim grupama, sa ciljem da se promoviše bolja svest i shvatanje njegove strategija, politika i rada. Projektna dokumentacija stavlja se na raspolaganje javnosti na veb stranici EBRD-a u skladu sa ovom Politikom.

---

⁸ Dostupna na: <http://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html>

⁹ Dostupna na: <http://www.ebrd.com/what-we-do/strategies-and-policies/public-information-policy.html>

3 PRETHODNI VIDOVI UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA

Tokom faze pripreme za projekat, kosovsko Ministarstvo infrastrukture pokrenulo je konsultacije sa opštinama uključenim u projekat (Opštine Uroševac, Gnjilane, Prizren, Klokot i Parteš) sa ciljem da se utvrde prioritetne mere za obnovu i proširenje puteva.

U poslednjih deset godina, uključene opštine preduzele su mere da identifikuju relevantne interesne grupe i da pruže informacije u okviru projektne oblasti na neprekidnoj osnovi, različitim vidovima formalnih i neformalnih sastanaka koji su organizovani između predsednika opština i lokalnog življa kao i putem javnih sastanaka koji su imali za cilj da se porazgovara o različitim pitanjima od važnosti po lokalne zajednice, pošto je prepoznato da će projekat doprineti da se poboljšaju životni uslovi lokalnih zajednica.

Javne rasprave sa lokalnim zajednicama održane su tokom procesa usvajanja Opštinskog razvojnog plana, Urbanističkog razvojnog plana i Urbanističkih regulatornih planova za Opštine Uroševac, Gnjilane i Prizren u skladu sa zahtevima zakonodavstva o prostornom planiranju na Kosovu¹⁰.

Tabela 1: Planska dokumentacija izrađena za projektne oblasti

Putna deonica	Planska dokumentacija izrađena za projektnu oblast
M25-2 deonica prilaznog puta ka Gnjilanu	<ul style="list-style-type: none"> • Opštinski razvojni plan Gnjilana (2008) • Urbanistički razvojni plan Gnjilana
M2 deonica prilaznog puta ka Uroševcu	<ul style="list-style-type: none"> • Opštinski razvojni plan Uroševca (2011) • Urbanistički razvojni plan Uroševca • Urbanistički regulatorni planovi za put M2 • Strateška procena uticaja na životnu sredinu Uroševca
R107 deonica prilaznog puta ka Prizrenu	<ul style="list-style-type: none"> • Opštinski razvojni plan Prizrena (2011) • Urbanistički razvojni plan Prizrena (2011) • Urbanistički regulatorni planovi za Poslovnu zonu (2011) • Nacrt Procene zaštite životne sredine i socijalnih pitanja za Poslovnu zonu (2011) • Opštinski razvojni plan Prizrena do 2025: Izveštaj o proceni strateške zaštite životne sredine (SEA) (nacrt) (2015)
Nacionalni put M 25-3 deonica Klokot - Gnjilane	<ul style="list-style-type: none"> • Nacrt izveštaja o proceni uticaja na životnu sredinu za proširenje puta M25-3, Gnjilane – Priština (2015) • Opštinski razvojni plan Gnjilana (2008) • Urbanistički razvojni plan Gnjilana

Sa izuzetkom opisanih javnih rasprava i drugih vidova komunikacije, nisu vođene nikakve konsultacije sa lokalnim zajednicama u vezi sa projektom i širom javnošću.

¹⁰ Zakon o prostornom planiranju br. 04/L-174, Službeni list Republike Kosovo, br. 30/23, avgust 2013.

4 INTERESNE GRUPE NA PROJEKTU

Interesne grupe na projektu identifikovane su sa ciljem da se odgovori na zahteve u vezi sa konsultacijama. Ove interesne grupe treba da budu informisane o projektnim aktivnostima i treba da se konsultuju tokom celog projektnog ciklusa. Iste obuhvataju lica ili grupe koji su:

- direktno i/ili indirektno pogođeni projektom;
- imaju određene interese u projektu i njegovim aktivnostima;
- u stanju su da utiču na sam projekat i njegov konačan ishod.

Posebna pažnja poklanja se na ljude pogođene projektom ("LJPP") i ugrožene grupe. Ugrožene grupe možda moraju da se informišu i konsultuju posebno, na način koji odgovara njihovim potrebama i statusu ugroženosti.

Tabela 2: Identifikovane interesne grupe na projektu

Br.	Identifikovana interesna grupa	Definicija interesne grupe
1.	Ljudi pogođeni projektom ¹¹	Pojedinci, domaćinstva i preduzeća, vlasnici ili korisnici, na koje će uticati eksproprijacija zemljišta i/ili korišćenje zemljišta (stalno/privremeno) u vezi sa projektnim aktivnostima.
2.	Lokalni stanovnici i preduzeća u projektnoj oblasti	Lokalne zajednice, stanovnici i preduzeća koji se nalaze u blizini putnih deonica koje će biti proširene/izgrađene, na koje utiču projektne aktivnosti (ograničenja u prilazu i/ili uznemiravanje usled građevinskih radova)
3.	Korisnici prilaznih puteva	Stanovništvo koje koristi puteve, koje može direktno ili indirektno pogođeno projektnim aktivnostima.
4.	Pogođene ugrožene grupe ¹²	Izraz ugrožene grupe odnosi se na lica koja, svojim rodnim identitetom, seksualnom orijentacijom, veroispovešću, etničkim poreklom, statusom dobijenim rođenjem, starosnim dobom, invalidnošću, ekonomskim nedostacima ili socijalnim statusom mogu biti štetno pogođeni efektima projekta u odnosu na druge i koji mogu biti ograničeni u svojoj sposobnosti da zahtevaju ili iskoriste pogodnosti projekta: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Starci i bolesni; ▪ Lica sa posebnim potrebama; ▪ Domaćinstva sa vrlo malim ili bez ikakvih prihoda, posebno ona koja zavise od javnog prevoza; ▪ Deca u osnovnim i srednjim školama koja su nastanjena u blizini gradilišta za izgradnju puteva ili prolaze svakodnevno kroz gradilišta za izgradnju puteva.
	Vladini organi u sklopu projektne oblasti, relevantna ministarstva i javne institucije: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministarstvo infrastrukture ▪ Ministarstvo finansija ▪ Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja ▪ Kosovska agencija za zaštitu životne sredine ▪ Izvršna Agencija inspektorata rada ▪ Opština Uroševac ▪ Opština Gnjilane 	Institucije koje su direktno uključene u realizaciju projekta i <i>interesne grupe</i> sa posebnim interesima u projektu, koji takođe mogu da utiču na dizajn i konačan ishod projekta

¹¹ Tačan broj ljudi pogođenih aktivnostima eksproprijacije zemljišta za potrebe Projekta biće poznat tek nakon što se pripreme studije o eksproprijaciji.

¹² Tokom terenskih poseta projektnoj oblasti realizovanih tokom izrade ovog PUIG-a, nisu identifikovane nikakve konkretne ugrožene grupe; međutim, pošto nije sproveden popis ili društveno-ekonomska studija u ovoj fazi projekta, date potencijalne grupe ipak su uključene na spisak interesnih grupa.

Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja
Plan uključivanja interesnih grupa

Br.	Identifikovana interesna grupa	Definicija interesne grupe
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opština Prizren ▪ Opština Klokot ▪ Opština Parteš ▪ Kosovska policija 	
5.	Zainteresovani NVO-i na lokalnom i nacionalnom nivou	Nevladine organizacije (NVO-i) u različitim domenima i druge organizacije građanskog društva koje pokazuju zainteresovanost za projekat i/ili su u stanju da utiču na projekat ³³
6.	Zaposleni i radnici <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaposleni i radnici Ministarstva (266 zaposlenih zaključno sa novembrom 2015) ▪ Sindikat javnih službenika pri Ministarstvu infrastrukture koji deluje pod okriljem Saveza sindikata javnih službenika Republike Kosovo ▪ Građevinski radnici, radnici na privremeno, pod-ugovarači i kompanije angažovane da proprate i nadgledaju radove 	Interesne grupe od velike važnosti za uspeh projekta, koje su direktno ili indirektno zadužene za planiranje i realizaciju projekta

---

³³ Nijedan NVO nije izrazio posebnu zainteresovanost za projekat do danas.

5 PROGRAM UKLJUČIVANJA INTERESNIH GRUPA

Kako bi se adekvatno odgovorilo na potrebe različitih grupa, osmišljeni su posebni kanali komunikacije i informisanja za sve identifikovane interesne grupe shodno njihovim potrebama.

5.1 Svrha i odgovornost za sprovođenje PUIG-a

Ministarstvo prepoznaje da jedino smisljeno uključivanje lokalnih zajednica, ljudi pogođenim projektom (LJPP) i drugih interesnih grupa može da obezbedi uspeh projekta. Proces uključivanja iskoristiće se sa ciljem da se dobiju komentari i sugestije potrebni za izradu projekta, koji mogu unaprediti sam dizajn projekta i pružiti šire lokalne koristi. Kako bi obezbedilo adekvatan i blagovremen proces konsultacija, **Ministarstvo je uspostavilo Jedinicu za realizaciju projekata ("JRP") koju sačinjavaju predstavnici Ministarstva a čiji rad podržava konsultant za tehničku saradnju, koji će biti odgovoran za realizaciju PUIG-a**, što podrazumeva i komunikaciju sa Opštinama, pogođenim lokalnim zajednicama i LJPP.

Dalje, svi izvođači radova zaduženi za realizaciju konkretnih projektnih aktivnosti moraće da primene PUIG. Odredbe u vezi sa primenom PUIG-a, uključujući žalbeni mehanizam, poverene izvođačima radova, biće predstavljene u tenderskoj dokumentaciji i ugovorima potpisanim sa izvođačima radova.

5.2 Dostupna sredstva za komunikaciju

Ministarstvo i uključene opštine koriste sledeće kanale za redovnu i direktnu komunikaciju sa interesnim grupama:

- Zvanična veb stranica Ministarstva (<http://mi-ks.net/>)
- Zvanična veb stranica Opštine Uroševac (<https://kk.rks-gov.net/ferizaj/>)
- Zvanična veb stranica Opštine Gnjilane (<https://kk.rks-gov.net/gjilan/>)
- Zvanična veb stranica Opštine Prizren (<https://kk.rks-gov.net/prizren/>)
- Zvanična veb stranica Opštine Klokot (<https://kk.rks-gov.net/kllokoti/>)
- Zvanična veb stranica Opštine Parteš (<https://kk.rks-gov.net/partesh/>)
- Telefon, pošta, faks ili elektronska pošta upućena Kancelariji za javno informisanje pri Ministarstvu infrastrukture
- Saopštenja za javnost upućena putem medija (lokalne radio i televizijske stanice, dnevna štampa)

5.3 Planirano objavljivanje informacija

Ministarstvo namerava da stavi na raspolaganje javnosti sledeću dokumentaciju i informacije u vezi sa projektom:

- Ovaj Plan uključivanja interesnih grupa (PUIG);
- Opis projekta i najnovije informacije u vezi sa napredovanjem u realizaciji projekta;
- Informacije o opasnostima i uticaju na zdravlje i bezbednost zajednice (da li se očekuju bilo kakva ograničenja u pristupu putevima i građevinski radovi) i predložene mere za ublažavanje štetnih uticaja;
- Netehnički kraći prikaz podataka (NKPP) projekta;
- Okvir za eksproprijaciju zemljišta (OEZ);
- Sažetak zaključaka proizašlih sa održanih konsultativnih sastanaka i javnih diskusija;
- Obrazac žalbe i obrazac zahteva za dobijanje informacija.

Ova dokumenta biće dostupna na albanskom i srpskom jeziku (kao i na engleskom kad god je dostupna) neposredno po započinjanju projekta, na veb stranicama Ministarstva i uključenih Opština a štampani primerci biće dostupni u prostorijama Ministarstva na adresi:

Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja
Plan uključivanja interesnih grupa

MINISTARSTVO INFRASTRUKTURE

Adresa: Bivša zgrada Grmije,
10000, Priština,
Republika Kosovo

Ova dokumenta i informacije ostaće na javnom domenu u celoj dužini trajanja projekta.

5.4 Planirana sredstva za prikupljanje informacija i komunikaciju

Ministarstvo će zajedno sa uključenim opštinama, realizovati javne konsultacije i raspodelu informacija u kojima će se osvrnuti na glavna pitanja od važnosti za projekat. Sve zainteresovane interesne grupe blagovremeno će biti obavestene o obimu projekta i kontaktima za pridobijanje detaljnijih informacija kao i o dostupnosti projektne dokumentacije, preko veb stranica Ministarstva i uključenih opština, kao i oglasima u lokalnoj dnevnoj štampi (novine, TV ili radio). Posebna pažnja pokloniće se na adekvatno korišćenje službenih jezika na Kosovu.

Informacije o obimu, vremenu i dužini trajanja planiranih građevinskih radova i o bilo kakvim očekivanim prekidima i smetnjama javno će se objaviti putem:

- veb stranica Ministarstva i uključenih opština;
- lokalnih medija (novine, TV ili radio).

Domaćinstva i privredni subjekti koji su direktno pogođeni eksproprijacijom zemljišta i privremenim zauzimanjem zemljišta posetiće se pojedinačno i biće obavesteni i u pismenoj formi u vezi sa uticajem projekta na njihovu imovinu, posebno u vezi sa preciznom maršrutom puta koji će prolaziti kroz svaku parcelu.

Stanovnici i preduzeća u projektnoj oblasti koji su direktno pogođeni zatvaranjem bilo kog puta i smetnjama u pristupu njihovoj imovini biće informisani pismima / lecima o dužini trajanja, vremenu i opsegu planiranih radova.

Pristup informacijama za ugrožene grupe omogućiće JRP, po potrebi, svakom licu/domaćinstvu shodno njihovim specifičnim potrebama i/ili situaciji, u saradnji sa opštinskim odeljenjima za socijalna pitanja.

Ministarstvo će zajedno sa relevantnim opštinama, zakazati i održati redovne sastanke sa predstavnicima različitih interesnih grupa, koji slede:

- **javni konsultativni sastanci** predviđeni su da se održavaju najmanje jednom pre početka građevinskih radova i najmanje jednom tokom građevinskih radova. Ovi sastanci imaju za cilj da omoguće redovno okupljanje svih interesnih grupa i otvoreni su za sve zainteresovane strane. Tokom ovih sastanaka, Ministarstvo će predstaviti idejni projekat, očekivani uticaj i planirane mere za ublažavanje štetnih uticaja. Učesnici će takođe biti u prilici da iznesu svoja mišljenja i primedbe u vezi sa projektom i da sugerišu moguća rešenja za istaknute probleme, koji će biti dokumentovani i odgovarajuće rešeni u izveštajima o praćenju za dobijene žalbe i praćeni merama koje će pripremiti Ministarstvo. Po potrebi, biće održani zasebni sastanci kako bi se obezbedilo da je uključivanje interesnih grupa izvršeno na rodno osetljiv način.
- **Konsultativni sastanci sa lokalnom zajednicom** imaju za cilj da uključe pojedince, domaćinstva i preduzeća pogođena građevinskim aktivnostima u proces konsultacija i biće organizovane u zavisnosti od potreba lokalnih zajednica.
- **Pojedinačni konsultativni sastanci** imaju za cilj da uključe pojedinačne interesne grupe u vezi sa konkretnim pitanjima i biće organizovani u zavisnosti od potreba. Ova vrsta sastanaka može se pokrenuti

Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja
Plan uključivanja interesnih grupa

na nivou Ministarstva ili od strane identifikovane interesne grupe.

- **Javne rasprave** održaće se u zavisnosti od onoga što propisuje lokalno zakonodavstvo sa ciljem da se javnost konsultuje u vezi sa sadržinom PUŽS i eksproprijacijom zemljišta i drugim dokumentima, opisanim u prethodnim delovima ovog dokumenta.

Tabela 3: Sredstva komunikacije sa interesnim grupama

Interesna grupa	Relevantna pitanja	Komunikacija / predloženi mediji
Ljudi pogođeni projektom	Pružanje blagovremenih informacija o aktivnostima eksproprijacije zemljišta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojedinačni konsultativni sastanci sa ciljem da se porazgovara o uticaju projekta ▪ Obelodanjivanje informacija preko veb stranica Ministarstva i uključenih opština i dnevnih medija
Lokalno življe i preduzeća u projektnoj oblasti	Pružanje blagovremenih informacija o građevinskim aktivnostima, potencijalnom zastoju u saobraćaju, zatvaranju puteva i ograničenjima u prilazu putevima	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Isporuka pisama / letaka sa informacijama o dužini trajanja, vremenu i opsegu planiranih radova stanovnicima/preduzećima koji su direktno pogođeni zatvaranjem puteva ili bilo kakvim prekidima u pristupu njihovoj imovini ▪ Konsultativni sastanci sa javnošću i lokalnom zajednicom sa ciljem da se porazgovara o uticaju projekta koji je ostvaren u relevantnim opštinama ▪ Objavljivanje informacija putem veb stranica Ministarstva i uključenih opština i dnevne štampe
Korisnici puteva obuhvaćeni projektom	Pružanje blagovremenih informacija o građevinskim / aktivnostima rekonstrukcije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Objavljivanje informacija preko veb stranice Ministarstva i uključenih opština i dnevne štampe ▪ Konsultativni sastanci sa javnošću u relevantnim opštinama
Pogođene ugrožene grupe (posebno ukoliko su pogođene eksproprijacijom zemljišta ili nedobrovoljnim raseljavanjem)	Pružanje blagovremenih informacija o aktivnostima eksproprijacije Pomoć u tumačenju i shvatanju podnetih informacija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konsultativni sastanci sa javnošću sa ciljem da se porazgovara o uticaju projekta u relevantnim opštinama (uključujući lokalne škole, gde se učenici osnovnih i srednjih škola prepoznaju kao pogođene ugrožene grupe) ▪ Pojedinačni sastanci potrebni da se pruže informacije i pomoć u shvatanju pruženih informacija i podnete dokumentacije
Vladini organi u okviru projektne oblasti, relevantna ministarstva i javne institucije: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministarstvo infrastrukture ▪ Ministarstvo finansija ▪ Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja ▪ Kosovska agencija za zaštitu životne sredine ▪ Izvršna agencija Inspektorata rada ▪ Opština Uroševac ▪ Opština Gnjilane ▪ Opština Prizren ▪ Opština Klokot ▪ Opština Parteš ▪ Kosovska policija 	Pružanje blagovremenih informacija o planiranim radovima na izgradnji i proširenju puta, konsultacije u vezi sa pripremljenim planovima i dokumentacijom Konsultacije sa relevantnim vladinim organima u vezi sa projektnim aktivnostima koje je pokrenulo Ministarstvo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovni kontakti internim kanalima za komunikaciju kao što su kontakti i sastanci sa predstavnicima opština, među kojima sa predsednikom opštine, potpredsednikom opštine koji dolazi iz manjinskih zajednica, Odeljenjem za katastarska i urbanistička pitanja, Odeljenjem za javne usluge, lokalnom Kancelarijom za zajednice i povratak, Kancelarijom za ljudska prava, Kancelarijom za informisanje itd.
Zainteresovani NVO-i na nacionalnom i lokalnom nivou	Pružanje blagovremenih informacija, komunikacija i konsultacije, rešavanje žalbi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Objavljivanje informacija putem veb stranice Ministarstva i uključenih opština i dnevne štampe ▪ Javni konsultativni sastanci i konsultativni sastanci po potrebi
Zaposleni i radnici Ministarstva <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaposleni i radnici Ministarstva; ▪ Sindikati javnih službenika Ministarstva infrastruktura koji deluju pod okriljem Saveza 	Pružanje blagovremenih informacija o projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Interni bilten Ministarstva ▪ Obuka po potrebi

Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja
Plan uključivanja interesnih grupa

Interesna grupa	Relevantna pitanja	Komunikacija / predloženi mediji
sindikata javnih službenika Republike Kosovo		
Građevinski radnici, pod-ugovarači ili kompanije angažovane za praćenje i nadzor radova	Žalbeni postupak, kodeks ponašanja i propisi o bezbednosti i zdravlju na radu, zahtevi zaštite životne sredine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informacije u ugovorima ▪ Komunikacija preko JRP i drugih inženjera za nadzor ▪ Obuka po potrebi

5.5 Raspored

Prvi konsultativni sastanak sa javnošću biće organizovan tokom tenderske faze i nakon angažovanja gore navedenog konsultanta za tehničku saradnju. Ministarstvo će precizno definisati raspored i mesto održavanja konsultativnih sastanaka sa javnošću nakon što se utvrdi datum početka realizacije projekta. **Prvi javni sastanak biće organizovan u roku od jednog meseca od zvaničnog datuma početka projekta.** Sve interesne grupe biće obavestene o konkretnom datumu, vremenu i mestu održavanja konsultativnog sastanka, najmanje 7 dana unapred, objavljivanjem ovih informacija na veb stranici Ministarstva i uključenih opština, kao i u dnevnoj štampu/na radio/televizijskim stanicama.

Sve informacije o projektu koje će biti stavljene na raspolaganje javnosti i iznete u PUIG-u, biće obelodanjene javnosti pre održavanja prvog javnog sastanka.

5.6 Informacije koje su izvođači radova dužni da pruže

Tokom građevinskih radova, **izvođači radova podneće mesečne informacije Ministarstvu u vezi sa napredovanjem radova.** Raspored radova i potencijalne izmene u rasporedu radova takođe se podnose otprilike 2 nedelje pre početka građevinskih radova opštinskim vlastima. Ovi rasporedi pružiće informacije o početku i završetku radova, koji mogu uticati na pogođene grupe (kao što su promene u režimu prevoza/vodosnabdevanja/snabdevanja električnom energijom i prilazu, buka i prašina usled građevinskih radova). Ministarstvo će u saradnji sa opštinama biti odgovorno da blagovremeno obavesti javnost o planiranim građevinskim radovima u skladu sa najnovijim informacijama dobijenim od izvođača radova. Izvođači radova su dužni da izrade plan uključenosti za dati projekat, koji će obuhvatati i žalbeni mehanizam za pritužbe javnosti, kao deo Plana upravljanja i praćenja zaštite životne sredine i socijalnih pitanja u fazi gradnje i sprovede ga u vezi sa radovima koje je izvođač dužan da izvrši.

5.7 Formalni zahtev za dobijanjem informacija

U slučaju da Ministarstvo primi formalan zahtev za pristup informacijama, važe odredbe i postupci koji su propisani Zakonom o uvidu u javna dokumenta br. 03/L-215¹⁴ koji je opisan u pojedinosti u poglavlju 2: Regulatorni zahtevi. Sve prijave/zahtevi za uvid u dokumentaciju upućuju se *Kancelariji za javno informisanje* pri Ministarstvu, koja je uspostavljena u skladu sa Zakonom. U slučaju da ova Kancelarija nema zahtevane informacije ili pristup datim informacijama, ona je dužna da, u roku od 5 kalendarskih dana od prijema, prosledi zahtev nadležnoj organizaciji i da obavesti podnosioca zahteva o preduzetoj meri. Javni organi dužni su da podnosiocu zahteva odgovore u roku od 7 dana, u kome će im ili omogućiti uvid u zahtevana dokumenta ili će obavestiti podnosioca zahteva o razlozima za potpuno ili delimično odbijanje uvida. U slučaju da dođe do potpunog ili delimičnog odbijanja, podnosilac zahteva polaže pravo da u roku od 15 dana podnese novi zahtev za preispitivanje pitanja.

U slučaju nezadovoljstva odlukom javnog organa, **podnosioci zahteva polažu pravo da se obrate Instituciji ombudsmana¹⁵ - nezavisnom organu** sa imenovanim zvaničnikom koji je odgovoran da pruži besplatnu

¹⁴ Službeni list Republike Kosovo, godina V/br. 88/25, novembar 2010.

¹⁵ Ustav Kosova propisuje ulogu i nadležnosti ombudsmana koje obuhvataju praćenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda pravnih i fizičkih lica od nezakonitog i nepropisnog činjenja ili nečinjenja javnih organa. Ombudsman sprovodi istrage, izdaje preporuke, objavljuje izveštaje i pruža besplatne usluge i javno se zalaže u ime svih građana Kosova.

Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja
Plan uključivanja interesnih grupa

pomoć građanima da dobiju uvid u dokumenta koja trebaju a koja su im uskraćena. Institucija ombudsmana ima svoje sedište u Prištini i svoje regionalne kancelarije u Prizrenu, Gnjilanu, Peći, Mitrovici, Uroševcu, Đakovici i Gračanici.

Kontakt podaci:

Sedište u Prištini

Besplatna telefonska linija: 0800 15555

Tel: +381 (0) 38 223 782; +381 (0) 38 223 783 ili +381 (0) 38 223 784; +381 (0) 38 223 789

Fax: +381 (0) 38 223 790

E-mejl adresa:

info@ombudspersonkosovo.org

Adresa:

Institucija ombudsmana

Sunčani breg, Ul. "Enver Maloku", br. 28

10000 Priština, KOSOVO

Veb stranica:

www.ombudspersonkosovo.org (dostupna na albanskom, srpskom, turskom i engleskom jeziku)

6 ŽALBENI MEHANIZAM

Ministarstvo će izraditi registar žalbi. Bilo koji komentari ili zabrinutosti mogu se staviti na znanje Ministarstvu ili izvođaču radova usmeno ili u pismenoj formi (poštom ili e-mejlom) ili podnošenjem obrasca žalbe (vidi Prilog 2), bez ikakvih troškova po žaliocu. Sve žalbe biće upisane u registar i dodeljuje im se broj a potvrde o njihovom prijemu šalju se u roku od 7 kalendarskih dana.

Svaka žalba upisuje se u registar koji sadrži sledeće informacije:

- opis žalbe,
- datum prijema potvrde vraćene žaliocu,
- opis preduzetih radnji (istraga, popravne mere), i
- datum rešavanja i zaključivanja / pružanja povratnih informacija žaliocu.

Ministarstvo će uložiti sve razumne napore da odgovori na žalbu po potvrđivanju prijema žalbe. Ukoliko Ministarstvo nije u stanju da reši pitanja preduzimanjem neposrednih popravnih mera, identifikovaće se dugoročne popravne mere. Podnosilac žalbe se obaveštava o predloženoj popravnoj meri i propratnim popravnim merama u roku od 30 kalendarskih dana od potvrđivanja žalbe.

Ukoliko Ministarstvo nije u stanju da se pozabavi konkretnim pitanjem na koje je ukazano žalbenim mehanizmom ili ukoliko nije potrebno preduzimanje bilo kakvih mera, ono pruža detaljno objašnjenje/obrazloženje razloga zbog kojih dato pitanje nije rešeno tim putem. Odgovor će takođe sadržati objašnjenje o načinu na koji lice/organizacija koji su uložili žalbu mogu da pristupe rešavanju žalbe u slučaju da ishod nije zadovoljavajući.

U svakom trenutku, podnosioci žalbe mogu da zahtevaju druge pravne lekove u skladu sa zakonskim okvirom na Kosovu.

Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja
Plan uključivanja interesnih grupa

Zaseban mehanizam za ulaganje žalbi dostupan je zaposlenima.

Kontakt podaci za pitanja i žalbe:

Za: Šefa JRP – g. Rame Qupeva,
Ministarstvo infrastrukture
Adresa: Bivša zgrada Grmije,
10000, Priština,
Republika Kosovo
E-mejl: mi.info@rks-gov.net
Tel/faks: +381 (0)38 211 494
Tel.: +381 (0)38 200 28 lokal 505

Kontakt podaci za pitanja:

Kancelarija za javno informisanje:
Tel/faks: +381 (0)38 200 28 lokal 507
Tel/ faks: +381 (0)38 200 28 lokal 041
Tel/ faks: +381 (0)38 200 28 lokal 048

7 PRAĆENJE I IZVEŠTAVANJE

Rezultati procesa uključivanja interesnih grupa biće sastavni deo izveštaja o praćenju koje priprema Ministarstvo. Prvi izveštaj biće izrađen 3 meseca po početku projekta i nastaviće se na tromesečnoj osnovi. Izveštaji će biti stavljeni na raspolaganje javnosti na veb stranici Ministarstva i sadržaće sledeće informacije:

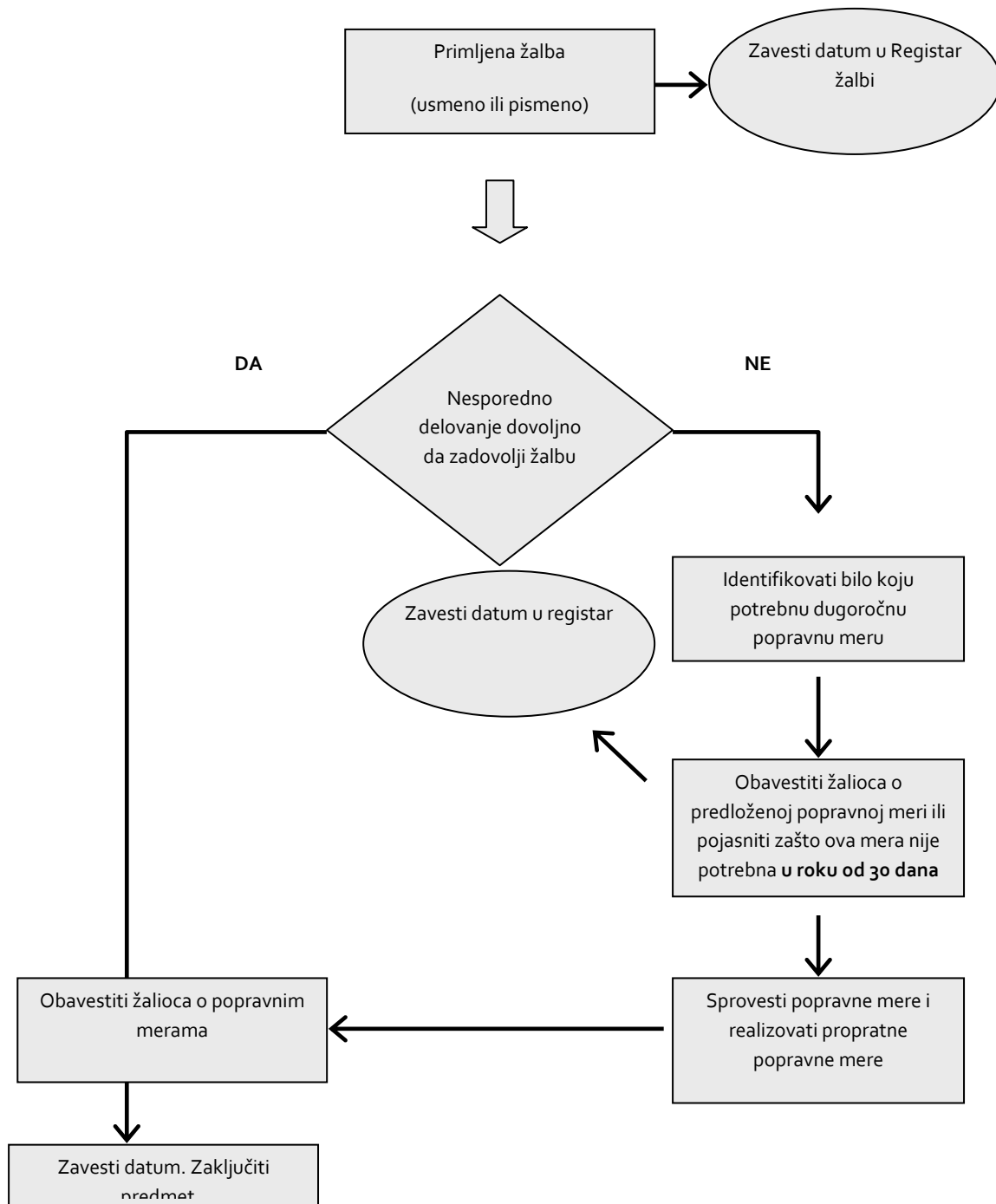
- Mesto i vreme sprovedenih konsultativnih sastanaka (uključujući druge vrste aktivnosti uključivanja) sa informacijama o učesnicima;
- Pitanja i zabrinutosti istaknute tokom konsultativnih sastanaka i informacije o tome kako su pitanja istaknuta tokom sastanaka uzeta u obzir od strane Ministarstva, uključujući i primenjene popravne mere sa ciljem da odgovori na izjavljene žalbe;
- Broj i vrste žalbi uloženi u periodu izveštavanja, uz naznaku otvorenih, rešenih i zaključenih žalbi.

Povrh toga, **Ministarstvo će podneti Godišnje izveštaje o zaštiti životne sredine i socijalnim pitanjima EBRD-u** u kojima će rezimirati uticaj koji je ostvaren na životnu sredinu i socijalna pitanja, objavljivanje i učinak ostvaren u konsultacijama i primeni spoljnog žalbenog mehanizma.

Jedinica za realizaciju projekata pri Ministarstvu biće odgovorna da proprati sve aktivnosti zalaganja uključivanja interesnih grupa u vezi sa projektom, sa ciljem da obezbedi ispunjavanje i ažuriranje ovog PUIG-a o čemu će izveštaj podneti EBRD-u.

Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja
Plan uključivanja interesnih grupa

Prilog 1: Dijagram obrade žalbi

Regionalni i lokalni putevi na Kosovu – Procena zaštite životne sredine i socijalnih pitanja
Plan uključivanja interesnih grupa

Prilog 2: Obrazac žalbe javnosti

Referentni broj:	
Puno ime i prezime (opcionarno)	
Kontakt podaci Molimo vas navedite kako želite da budete kontaktirani (pošta, telefon, e-mejl).	☐ Poštom: Molimo vas pružite poštansku adresu: _____ _____ _____ ☐ Telefonom: _____ ☐ E-mejlom
Željeni jezik komunikacije	☐ albanski ☐ srpski ☐ engleski (ukoliko je moguće)
Opis incidenta zbog koga se ulaže žalba	
Opis incidenta zbog koga se ulaže žalba	Šta se desilo? Gde se desilo? Kome se desilo? Šta je rezultat problema?
Datum incidenta / žalbe	
	☐ Izolovani incident/žalba (datum _____) ☐ Desio se više od jedanput (koliko puta? ____) ☐ Aktuelan (trenutno nailazimo na problem)
Šta biste voleli da se desi?	

Potpis: _____

Datum: _____

Molimo vas vratite ovaj obrazac na sledeću adresu:
JEDINICA ZA REALIZACIJU PROJEKATA – MINISTARSTVO INFRASTRUKTURE

G. Rame Qupeva

Adresa: Bivša zgrada Grmije, 10000, Priština, Republika Kosovo

E-mejl: mi.info@rks-gov.net

Tel/ Faks: +381 (0) 38 211 494, Tel.: +381 (0) 38 200 28 lokal 505